

Struktur och indikatorer för uppföljning av föräldraskapsstöd

*En rapport skriven av Research Institutes of Sweden (RISE) på uppdrag av
Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF)*

RISE rapport 2022:70

ISBN: 978-91-89711-10-5

MYNDIGHETEN FÖR
FAMILJERÄTT OCH
FÖRÄLDRASKAPSTÖD

**RI
SE**

Rapporten är författad av RISE Social & Health Impact Center i samarbete med MFoF under våren 2022.

Rapportförfattare är Marit Preuter (marit.preuter@ri.se), Magnus Johansson (magnus.p.johansson@ri.se) och Tomas Bokström (tomas.bokstrom@ri.se).

Fotot på framsidan av [lauren lulu taylor](#) på [Unsplash](#)

Innehåll

Sammanfattning	4
1. Inledning.....	6
1.1 Bakgrund	6
Föräldraskapsstöd	6
1.2 Syfte och mål	8
2. Kartläggning av befintliga mätverktyg och indikatorer	8
2.1 Metod	8
Praktik.....	8
Forskning	9
2.2 Mätverktyg och indikatorer inom praktiskt arbete.....	10
Kommun och region	10
Civilsamhället.....	11
2.3 Mätverktyg/enkäter inom svensk och nordisk forskning	12
Psykometri och kriterier för mätkvalitet.....	12
<i>Tabell över granskade enkäter</i>	12
3. Förslag på uppföljningsstruktur	15
3.1 Rekommendationer	15
Rekommendationer och åsikter från praktiker	15
Rekommendationer till forskare.....	16
3.2 Förslag på en uppföljningsstruktur	17
3.3 Test i praktiken.....	20
4. Implementering av uppföljningsstruktur	21
5. Slutsats	22
5.1 Rekommendationer kring mätverktyg.....	22
5.2 Föreslagen uppföljningsstruktur	23
6. Referenser.....	25
Bilaga 1.....	26
Bilaga 2.....	28

Sammanfattning

Det finns behov av att ge vägledning till aktörer som erbjuder föräldraskapsstöd kring hur en ändamålsenlig struktur för uppföljning kan se ut och vilka indikatorer och mätverktyg som en sådan struktur kan bestå av. RISE har på uppdrag av MFOF under hösten 2021 undersökt befintliga exempel på uppföljning hos ett antal kommuner och civilsamhällesaktörer samt granskat de mätverktyg som lyfts fram i olika forskningsstudier.

Resultaten av granskningen presenteras i denna rapport tillsammans med förslag på hur uppföljning kan gå till i praktiken. Målsättningen för arbetet har varit att ge förslag på uppföljning som täcker in struktur-, process-, resultat- och utfallsmått, för att på så vis ge förutsättningar för en uppföljning som ger underlag för kontinuerlig utveckling och som säger något om kvaliteten i det föräldraskapsstöd som erbjuds. Två ambitionsnivåer vad gäller uppföljning presenteras med hänsyn till att det finns olika förutsättningar och kapacitet för uppföljning i olika organisationer (se sidan 18 för översikt).

Som strukturmått föreslås bland annat mått kring kapacitet att erbjuda evidensbaserade insatser liksom vilka resurser som avsätts. Exempel på processmått är att följa andelen som fullföljer föräldraskapsstödsprogram, som resultatmått föreslås att följa upplevelse/nöjdhet och som huvudsakligt effektmått rekommenderas föräldraförmåga.

Utifrån kvalitetsbedömningen av enkäter rekommenderas att

- föräldra-barnrelationen skattas med Child-Parents Relations Scale (CPRS, 6 frågor). Dock är befintlig psykometrisk analys undermåligt rapporterad vilket gör rekommendationen svag.
- barns utagerande beteende bedöms av lärare eller föräldrar med Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ, 25 frågor) som screening-verktyg, när samtliga problemskalor sammanfogas. Det rekommenderas inte att använda SDQ till utvärdering av insatser eller att använda delskalorna separat, p.g.a. bristande reliabilitet.
- barns välbefinnande skattas med sju frågor (se bilaga 3)
- föräldrars välbefinnande skattas med antingen Short Warwick-Edinburgh Mental Well-Being Scale (SWEMWBS, 7 frågor) eller Brunnsviken Brief Quality of Life Scale (BBQ, 6 frågor).
- föräldrars stress skattas med Perceived Stress Scale (PSS, 7 frågor, anpassad version, se analyser i rapporten)

Granskningen av forskningsbaserade enkäter kan tyckas nedslående då det visar sig vara få som lever upp till de psykometriska kvalitetskrav som bör gälla. Samtidigt beror slutsatserna delvis på att det saknas eller finns bristfälliga publicerade psykometriska studier, vilket innebär att det finns möjligheter att göra kompletterande analyser av insamlade data och vid behov justeringar av befintliga mätverktyg.

Under arbetet med denna rapport har RISE inlett samarbete med forskare vid Karolinska Institutet för att stötta ett pågående projekt att ta fram nya, fritt tillgängliga

enkäter för att mäta process- och utfallsmått som avses användas i samband med forskning och praktik kopplat till föräldraskapsstöd.

Ett målmedvetet arbete med att dels testa uppföljningsstrukturen tillsammans med några organisationer dels kvalitetssäkra ett antal mätverktyg skulle innebära en stor förflyttning vad gäller förutsättningar att stödja implementeringen av föräldraskapsstöd i enlighet med den nationella strategin.

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Föräldraskapsstöd

Föräldraskapet kan vara utmanande vid många tillfällen och föräldrar kan vara hjälpta av någon form av stöd. Förutom värdet för föräldrarna, är föräldraskapsstöd en viktig samhällsinvestering för att minska ojämlikhet och negativa utfall för barn och unga¹. Utöver familjecentraler utgör mödra- och barnhälsovården, hälso- och sjukvården, öppen förskola, för- och grundskola, elevhälsan och socialtjänsten vanliga arenor för föräldraskapsstöd². Även civilsamhället har arenor för föräldraskapsstöd. I vissa fall kan föräldrar uppleva att det är enklare att ta del av föräldraskapsstöd som erbjuds av civilsamhället, då de känner sig mindre utpekade, vilket kan öka deltagandet. Eftersom olika aktörer är antingen direkt eller indirekt involverade i att erbjuda föräldraskapsstöd har man i den nationella strategin formulerat förbättrad samordning mellan olika involverade aktörer som ett av de viktigaste målen att uppnå³.

Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFoF) är en statlig kunskapsmyndighet med ansvar för familjerätt, föräldraskapsstöd och familjerådgivning som även arbetar för att internationella adoptioner till Sverige ska ske på ett lagligt och etiskt godtagbart sätt. Arbetet genomförs med visionen att erbjuda kunskap för att alla barn ska få en trygg uppväxt och bra relationer till sina föräldrar. Det görs genom att samla den senaste kunskapen kring föräldraskapsstöd och att göra den tillgänglig för beslutsfattare och yrkesverksamma som arbetar lokalt och regionalt med föräldraskapsstöd. Myndigheten har sedan 2015 uppdraget för verksamhetsinriktningen föräldraskapsstöd (som Folkhälsomyndigheten hade tidigare) och att länsstyrelserna sedan 2014 har etablerats som regional stödstruktur för föräldraskapsstöd.

Enligt den nationella strategin ska alla vårdnadshavare erbjudas föräldraskapsstöd under barnets hela uppväxt. Förutom det ska ett jämställt föräldraskap och jämlikhet i hälsa vara grundläggande för arbetet, och stödet ska utgå från barnets rättigheter. Tanken är att denna strategi ska stödja ansvariga aktörer i deras arbete. Trots att föräldraskapsstödsarbetet i Sverige har genomgått en stor utveckling under åren, finns det fortfarande många förbättringsmöjligheter kvar.

I syfte att vidareutveckla föräldraskapsstödet i Sverige har MFoF tidigare fått i uppdrag av Socialdepartementet att utveckla nationella indikatorer för uppföljning och utveckling över tid i förhållande till målsättningar inom föräldraskapsstöd. Förutom rapporten som publicerades under 2020 som ett resultat av detta uppdrag⁴, publicerades under 2019 en rapport kring en kartläggning av, och ett ramverk för, uppföljning av föräldraskapsstöd inom kommuner där ett förslag på indikatorer presenterades⁵. På uppdrag av MFoF genomförde Research Institutes of Sweden (RISE) under hösten 2020 en förstudie för att ta fram mätverktyg för uppföljning av föräldraskapsstöd⁶.

RISE, som är ett statligt forskningsinstitut, är även Sveriges Nationella Metrologiska Institut (NMI) och har byggt upp expertis kring kvalitetssäkrad mätteknik för effektivisering av både industri och samhälle. Den mättekniska expertisen kan även tillämpas på enkäter, så kallade kategoriskt baserade mätningar, vilket är relevant när det gäller uppföljning av föräldraskapsstöd. Väl utformade mätverktyg och indikatorer kan i sin tur stödja innovativa och effektiva arbetssätt, som exempelvis kan handla om att bättre nå fram med föräldraskapsstöd till vissa målgrupper eller att få indikationer på om det stöd som ges kan anses kostnadseffektivt, givet senast tillgängliga kunskap.

RISE förstudie

Förstudien som genomfördes av RISE under hösten 2020 syftade till att:

- utforma en programteori för utveckling av en implementeringsstödande uppföljningsmodell,
- analysera befintliga indikatorer utifrån ett kvalitetssäkringsperspektiv (med koppling till de tre målområdena i den nationella strategin),
- utforma hypoteser om ett förbättrat indikatorsystem för diskussion med MFoF och andra berörda aktörer,
- samt stödja MFoF i att upprätta samarbeten med kommuner, länsstyrelser med flera kring att driva utvecklingsarbete på både kort och lång sikt, och planera för test av uppdaterade indikatorer tillsammans med de aktörer som ingår i utvecklingsarbetet.

I förstudien framkom att användbarheten av det tidigare föreslagna ramverket⁵ kan förbättras genom att konkretisera indikatorer och mätverktyg. Framtagande av kvalitetssäkrade mätverktyg möjliggör uppföljning av föräldraskapsstöd.

- Ett uppföljningsverktyg kring föräldrarnas självuppskattade föräldraförmåga, som fungerar som indikator för deras relation med barnet (kvalitetssäkring av ett befintligt mätverktyg för föräldraförmågan)
- Ett uppföljningsverktyg angående kommunernas samordning (inklusive samordning med civilsamhället) kring preventivt arbete för föräldrar och barn (sammanställning av ett nytt verktyg i nära samarbete med kommuner)
- Ett uppföljningsverktyg för att mäta effekt hos barnet (sammanställning av en manual för intervjuer samt frågeformulär kring barns behov).
- Ett verktyg för tidig identifiering av föräldrar som behöver stöd att hantera barnets utagerande beteenden, som också kan fungera som uppföljningsverktyg.

I förstudien betonades även att lyckad implementering av uppföljningsverktygen är avgörande för att realisera den samhällsnytta som de kan medföra. Involverade kommuner uttryckte ett behov av stöd och vägledning för att implementera uppföljning av föräldraskapsstöd i sina lokala kontexter.

1.2 Syfte och mål

Uppföljningsarbetet av såväl lokalt som regionalt föräldraskapsstöd kan underlättas genom färdiga mätverktyg som de berörda aktörerna kan använda sig av vid behov. För att utveckla en kedja av relevanta mätverktyg och indikatorer från struktur-, till process-, resultat- och utfallsmått på lokal och regional nivå har MFoF fortsatt ett samarbete med RISE. Mätverktygen syftar till att skapa underlag för kommuner, regioner och civilsamhällesaktörer att förbättra sitt föräldraskapsstödsarbete och därmed föräldrars förutsättningar att stödja sina barn.

RISE har under hösten 2021 arbetat med att;

- Kartlägga vilka mätverktyg/indikatorer som används eller kan användas på lokal och regional nivå och dess mättekniska/psykometriska egenskaper.
- Ta fram rekommendationer gällande mätverktyg och indikatorer för föräldraskapsstöd på lokal och regional nivå som har en tydlig koppling till den nationella strategins målsättning och tre målområden.
- Bidra till systematisk användning av mätverktyg och indikatorer i samverkan med kommuner, regioner och civilsamhälle genom att analysera nuläget och behov hos aktörerna.
- Utifrån de praktiska erfarenheterna och mätteknisk analys, utforma förslag på hur mätverktyg/indikatorer kan användas löpande samt vidareutvecklas på längre sikt genom test, utvärdering och eventuell justering för att mätverktygen ska vara användbara och uppnå god mätkvalitet.

Målet med arbetet är att det ska finnas konkreta och enkelt tillgängliga förslag på hur kommuner, regioner och civilsamhällesaktörer systematiskt kan följa upp sitt arbete med föräldraskapsstöd.

2. Kartläggning av befintliga mätverktyg och indikatorer

2.1 Metod

Praktik

För att kartlägga vilka mätverktyg och indikatorer som används eller kan användas på lokal och regional nivå har information samlats bland ett antal aktörer som arbetar med implementering och genomförandet av föräldraskapsstöd. Information samlades genom intervjuer eller genom att aktörerna skriftligt svarade på frågor om utbudet av föräldraskapsstöd, uppföljning av föräldraskapsstöd samt vilka utmaningar och förbättringsmöjligheter som finns för uppföljningen. Dessa aktörer bestod av Västra Götalandsregionen, Göteborgs stad, Stockholms stad, Borås Stad, Motala

kommun, Kungsör kommun, Luleå kommun, Sollentuna kommun, Skövde kommun, Linköpings kommun, Järfälla kommun och Föreningen för familjecentralers främjande (FFFF). Utöver dessa har två civilsamhällsaktörer, Umeå Stadsmission och En Frisk Generation, besvarat en enkät om deras arbete med genomförande och uppföljning av föräldraskapsstöd.

Kartläggningen av befintliga mätverktyg och indikatorer var en fortsättning på förstudien som genomfördes av RISE under hösten 2020. I denna kartläggning har vi lagt större vikt på vilka indikatorer och mätverktyg som används i praktiken, vilka psykometriska egenskaper de har, samt vad som önskas för att vidareutveckla uppföljningen av föräldraskapsstöd. Utöver ovannämnda aktörer kontaktades även kommuner som deltog i förra årets förstudie. Detta resulterade dock inte i någon ny information.

Forskning

Vi har utifrån publicerad forskning genomfört analyser av psykometriska egenskaper hos de mätverktyg som nämndes av region, kommun och civilsamhällsaktörer samt de som använts i svensk och nordisk forskning. Forskningsartiklar har inhämtats utifrån litteratursökningar och kontakt med svenska forskare. Enkätdata har efterfrågats för att RISE ska kunna göra interna analyser av specifika mätverktyg. Flera anonymiserade dataset har delats, vilket har möjliggjort psykometriska analyser. Analyserna sammanfattas i sektion 2.2 samt redogörs utförligare för i bilaga 3 (separat dokument).

För att få svar på frågan ”Vilka mätverktyg för uppföljning av föräldraskapsstöd används i nordisk forskning?” har sökningar gjorts i vetenskapliga databaserna Scopus och PubMed där frågan har formulerats enligt följande, baserat på standarden PICO⁷:

- Population: föräldrar/vårdnadshavare och deras barn, i nordiska länder
- Intervention: effektmätning av föräldraskapsstöd i Sverige, Norge, Danmark eller Finland
- Control: ingen
- Outcome: effekter av föräldraskapsstödsprogram

Exkluderade: studier som inte beskriver utvärderingen av ett föräldraskapsstödsprogram med hjälp av kvantitativa mått. Studier som riktar sig mot behandling av medicinska/kliniska tillstånd. För att inkludera en artikel i svaret krävdes att den var publicerad på engelska, svenska, danska eller norska.

Kompletterande sökningar har gjorts manuellt i Google Scholar kring de mätverktyg som kommit fram i forskningsgenomgången. Huvudfokus har varit att söka artiklar med svenska data, samt artiklar som använder modern testteori (Item Response Theory eller Rasch-metodik).

2.2 Mätverktyg och indikatorer inom praktiskt arbete

Kommun och region

Alla involverade kommuner som uppger att de följer upp sitt arbete med föräldraskapsstöd idag använder sig av digitala frågeformulär. Utöver digitala frågeformulär används i några fall en muntlig återkoppling med föräldrarna, dock genomförs dessa inte på ett strukturerat sätt. En av kommunerna genomför intervjuer för att följa upp ett föräldraskapsprogram för föräldrar med utländsk bakgrund samt deras barn. På så sätt adresseras en utmaning som många kommuner stötte på, nämligen uppföljning bland föräldrar och barn med utländsk bakgrund. Genom att arbeta med medarbetare som själva har en utländsk bakgrund och jobba med fokusgrupper får föräldrarna ett större förtroende för verksamheterna och är de mer villiga att delta i såväl själva föräldraskapsstödet som uppföljningen.

Frågeformulären som används kan klassificeras som antingen processmått eller utfallsmått. Processmått ger en inblick i hur processen kring föräldraskapsstöd har gått till, exempelvis hur många pappor som har tagit del av stödet eller huruvida hemuppgifter genomförts. Dessa frågeformulär är ofta egenkomponerade, det vill säga framtagna av den aktören som ska använda sig av dem, och psykometrisk utvärdering saknas. Utfallsmått visar huruvida ett visst utfall har förändrats efter en insats har genomförts, exempelvis en ökning av föräldraförmågan efter ett föräldrar har gått ett föräldraskapsstödprogram, eller minskning av utagerande beteenden hos barn. Utfallsmåtten som används av kommuner är i de flesta dokumenterade fall standardiserade, vilket innebär att en tredje part tagit fram enkäten och att den används på flera platser. Ofta handlar det om en enkät som "tillhör" ett manualbaserat föräldraskapsprogram, exempelvis ABC eller Komet. Att en enkät beskrivs som standardiserad betyder inte att den är psykometriskt utvärderad. En nackdel med enkäter kopplade till specifika program är att mätverktygen endast används för dessa program och inte för andra insatser, vilket försvårar jämförelser. Endast fyra av de 35 uppföljningsverktygen som används av medverkande aktörer i denna studie är riktade mot barn, se tabell 1. I Bilaga 1 finns en lista med alla mätverktyg som under projektet har nämnts av praktiker inom såväl offentlig sektor som civilsamhället. Det uttrycks vara svårt att få med barnens perspektiv i uppföljningen samt att generellt sett ta fram tillförlitliga verktyg. Flera kommuner uttrycker att de inte har de resurser som krävs för att ta fram egna verktyg och att färdiga verktyg efterfrågas. Särskilt verktyg för ospecificerat stöd efterfrågas. Det är denna form av föräldraskapsstöd som i dagsläget inte följs upp med hjälp av standardiserade frågeformulär men endast genom egenkomponerade verktyg.

Tabell 1. Sammanfattning av mätverktyg för föräldraskapsstöd som används i praktiken idag

Samplar aktören data?	Ja, digitalt, 92% (12 av 13 aktörer)	Nej, 7% (1 av 13 aktörer)	Ja, manuellt, 46% (6 av 13 aktörer)
Typ av uppföljningsverktyg:	Egenkomponerat, 66% (21 av 32 verktyg)	Standardiserat, 34% (11 av 32 verktyg)	
Riktat mot:	Föräldrar, 78% (25 av 32)	Barn, 12% (4 av 32)	Personal, 19% (6 av 32)
Process- eller utfallsmått?	Processmått, 72% (23 av 32)	Utfallsmått, 41% (13 av 32)	
Ospecificerat stöd eller program?	Ospecificerat stöd, 41% (13 av 32)	Program, 67% (21 av 32)	Arbetsmetod, 3% (1 av 32)

När det gäller val av indikatorer som ska följas upp uttryckte lokala och regionala aktörer att det kan vara svårt att välja indikatorer som är relevanta. Detta beror på såväl på ett brett urval av indikatorer men även på målen som finns med föräldraskapsstöd som kan vara olika på politisk och verksamhetsnivå. Användning av Stockholm stads mätverktyg LUFSS ger exempelvis information om en mångfald av processmått men inte alla av dessa är lika relevanta för varje stadsdels uppföljning. Ett systematiskt arbetssätt behövs för att kunna välja och följa upp indikatorer som är i linje med de kontextspecifika målen kring föräldraskapsstöd. Hantering av ett systematiskt arbetssätt förespråkas även inom den nationella strategin. I den föreslagna uppföljningsstrukturen som presenteras i kapitel 3 visas vad lokala och regionala aktörer kan göra för att arbeta på ett systematiskt sätt med uppföljning av föräldraskapsstöd samt vilka mätverktyg och indikatorer som är angelägna att användas för detta.

Civilsamhället

Utöver offentlig sektor har även civilsamhället en roll i genomförandet av föräldraskapsstöd. I tidigare arbeten har civilsamhället dock inte involverats vilket har lämnat ett gap i information om dessa aktörers arbete. Under denna studie har ett flertal lokala och nationella civilsamhällesaktörer kontaktats med frågan om de arbetar med föräldraskapsstöd och om de i så fall kunde medverka i projektet genom att fylla i en enkät om föräldraskapsstöd och dess uppföljning. Svar har lämnats av Umeå stadsmission och En Frisk Generation. Dessa aktörer arbetar med föräldraskapsstöd i olika städer och har i vissa fall även en samverkan med kommunernas föräldraskapsprogram eller andra civilsamhällesaktörer som jobbar enligt samma arbetsmodell. Stödet följs i dagsläget upp genom egenframtaga enkäter eller via intervjuer som ger information om såväl process som utfallsmått. Att medverkan av civilsamhället även under denna studie har varit begränsad kan bero på att civilsamhällets roll i genomförandet av föräldraskapsstöd kan vara relativt okänd. Detta syns även bland många kommuner som i dagsläget inte känner till om civilsamhället i deras lokala kontext erbjuder föräldraskapsstöd.

2.3 Mätverktyg/enkäter inom svensk och nordisk forskning

Psykometri och kriterier för mätkvalitet

När enkäter konstrueras och utvärderas bedöms dess psykometriska egenskaper, ofta kopplade till begreppen reliabilitet och validitet. Förenklat kan man säga att reliabilitet beskriver hur väl något mäts (vilken precision mätverktyget har), medan validitet beskriver hur väl innehållet i frågorna och svarskategorierna fångar det man avser att mäta. Dock råder i allmänhet oklara definitioner av begreppen och kriterier för huruvida dessa mätegenskaper uppfylls eller inte. Det medför att även enkäter som i forskningsartiklar beskrivs som "validerade" eller att de har "god reliabilitet" inte nödvändigtvis uppfyller vad som kan anses vara grundläggande kriterier. En mera omfattande beskrivning av de grundläggande psykometriska kriterierna återfinns i Bilaga 3 (separat dokument). Nedan listas kriterierna. Var och en av dem kräver psykometrisk analys av insamlade data för att bedöma.

Lista över grundläggande psykometriska kriterier

- Svarskategorierna fungerar som avsett
- Frågorna fungerar likadant för olika grupper (kön, ålder, etc)
- Unidimensionalitet (utan för starkt korrelerade residualer)
- Frågornas svårighetsgrad passar målgruppens egenskaper/förmågor
- Reliabilitet/mätosäkerheter över skalans omfång är adekvat, sett till användningsområdet
- Omvandlingstabell till intervallskala

Kriterierna ovan är ställda för att säkerställa att det är lämpligt att använda summapoäng från en enkät/skala. Summapoängen bör i sin tur användas tillsammans med en omvandlingstabell till intervallskala innan några statistiska eller matematiska beräkningar görs.

Tyvärr är det mycket vanligt att forskningsstudier enbart redovisar Cronbach's alpha som ett mått på reliabilitet och/eller kvalitet på en enkät. Det är dessvärre gravt otillräckligt för att bedöma mätegenskaper hos ett mätverktyg, eftersom Cronbach's alpha inte ger information om något av kriterierna ovan.

Mer om psykometri och mätegenskaper finns att läsa i bilaga 3 (separat dokument) och exempelvis i RISE publikation om mätning av mjuka värden⁸.

Tabell över granskade enkäter

Relevanta enkäter har eftersökts på flera sätt. Forskare inom föräldraskapsstöd har tillfrågats, svenska forskningsartiklar har granskats och de källartiklar som hänvisas till likaså. Detta har kompletterats med både systematiska databassökningar i Scopus och riktade sökningar i Pubmed och Google Scholar efter psykometriska artiklar på specifika enkäter, med huvudfokus på artiklar med analyser av svenska data. Mätverktyg med kliniskt fokus, exempelvis för att

mäta depression eller diagnosticera ADHD, har sorterats bort ur analysunderlaget som redovisas i tabellen nedan.

Vi har klassificerat in mätverktygen i fem områden och genomfört mätkvalitetsanalyser utifrån befintliga vetenskapliga publikationer, företrädevis med svenska data. I några fall har RISE fått/haft tillgång till data för egna psykometriska analyser. Bilaga 3 beskriver analyser och granskningar av artiklar och innehåller referenslistor på de forskningsstudier som granskats.

Tabell 2. Sammanfattning av rekommendationer gällande granskade enkäter.

Barns välbefinnande/hälsa	Antal frågor	Rekommendation för uppföljning	Kommentar
KIDSCREEN-10	10	Använd ej	Problem med svars kategorier och dimensionalitet.
KIDSCREEN-27	27	Använd ej utan ytterligare analys	Saknar svensk psykometrisk studie.
PedsQL 4.0	23	Använd ej	Kräver omfattande anpassning. Problem med dimensionalitet och svars kategorier. Delskalor har för låg reliabilitet.
Child Health Utility 9D (CHU9D)	9	Använd ej utan ytterligare analys	Ej för åk 1-3. Saknar invariansanalys. Problem med dimensionalitet.
Health Behaviour in School-aged Children Symptom Checklist (HBSC-SCL)	8	Använd ej	Har problem med för många svars kategorier. Minst en fråga har problem med invarians mellan kön. Takeffekter.
Barns välbefinnande (föräldraskattad)	7	Kan användas	Viss takeffekt, i övrigt acceptabla mätegenskaper. Målgrupp 6-18 år.
Barns beteenden			
Eyberg Child Behavior Inventory (ECBI)	36 (22)	Använd ej utan anpassning och ytterligare analys	Problem med svars kategorier och dimensionalitet.
Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ)	25	Läro- och föräldraskattad version kan användas för screening, ej uppföljning. Självskattning bör ej användas.	Tvetydiga frågor. Samtliga delskalor har för låg reliabilitet.
Ages and Stages Questionnaires: Social-Emotional (ASQ:SE)	31	Använd ej utan ytterligare analys	Kompletterande analyser krävs, bl.a. hur konstaterade problem med invarians gällande barnets kön ska hanteras.
The Disruptive Behavior Rating Scale-Parent Version (DBRS-PV)	35	Använd ej	Saknar svensk psykometrisk studie.

Social Competence Scale-Parent (P-Comp)	12	Använd ej	Saknar svensk psykometrisk studie.
Föräldra-barnrelationen			
Child-Parents Relations Scale (CPRS)	6	Kan möjligen användas	Motsvarar delskala från KIDSCREEN-52. Befintlig analys ger otillräcklig men lovande information.
Adult-Child Relationship Scale (ACRS)	15	Använd ej	Saknar svensk psykometrisk studie.
Föräldraförmågor			
Parental Stress Scale	16	Använd ej	Problem med dimensionalitet, invarians och svars-kategorier.
Parenting Scale	30	Använd ej	Problem med dimensionalitet och invarians.
Emotion Regulation Questionnaire	10	Använd ej utan ytterligare analys	Invariansanalys saknas, tillgänglig faktoranalys indikerar problem.
Parenting Sense of Competence (PSOC)	17	Använd ej	Problem med dimensionalitet och invarians.
Tool to measure Parenting Self-Efficacy (TOPSE)	82	Använd ej	Psykometriska analyser saknas.
Alabama Parenting Questionnaire (APQ)	42	Använd ej	Saknar svensk psykometrisk studie. Problem med svars-kategorier och låg reliabilitet i delskalor.
Parents As Social Context Questionnaire (PASCQ)	24-30	Använd ej utan ytterligare analys	Oklar dimensionalitetsanalys, invarianstestning saknas.
Parental Involvement	9	Använd ej	Saknar svensk psykometrisk studie.
Adult-Child Relationship Scale (ACRS)	15	Använd ej	Saknar svensk psykometrisk studie.
Parenting Young Children (PARYC)	21	Använd ej	Saknar svensk psykometrisk studie.
Children and parenting strategies	24	Använd ej	Saknar svensk psykometrisk studie.
Parent Expectation Survey (PES)	20	Använd ej	Saknar svensk psykometrisk studie.
Parental Monitoring	9	Använd ej	Saknar svensk psykometrisk studie.
Parent Practices Interview (PPI)	47	Använd ej	Saknar svensk psykometrisk studie.
Föräldrars välbefinnande			
Short Warwick-Edinburgh Mental	7	Kan användas	Uppvisar takeffekter.

Well-Being Scale (SWEMWBS)			
Brunnsviken Brief Quality of Life Scale (BBQ)	6	Kan användas	Uppvisar takeffekter, något påtagligare än SWEMWBS. Använd enbart frågorna om "satisfaction" (udda nummer).
GP-CORE	14	Använd ej	Ej unidimensionellt, problem med invarians.
Dyadic adjustment scale	32	Använd ej	Svaga dimensionalitetsanalyser, ingen invariansanalys
Perceived Stress Scale (PSS)	4,10,14	Kan användas i anpassad version med 7 frågor	Samtliga tre versioner har problem med dimensionalitet. PSS-14 kan användas med enbart negativa frågor (7 st).
Caregiver Strain Questionnaire (CGSQ)	21	Använd ej	Saknar svensk psykometrisk studie.

3. Förslag på uppföljningsstruktur

3.1 Rekommendationer

Rekommendationer och åsikter från praktiker

På lokal nivå finns det en skillnad i hur föräldraskapsstödet följs upp och vilka mätverktyg och indikatorer som används. Vissa kommuner har tagit fram ett arbetssätt för att strukturerat arbeta med uppföljning av stödet medan andra inte har arbetat med någon form av uppföljning än. Flera kommuner har uttryckt att deras sätt att följa upp föräldraskapsstöd beror i stor utsträckning på styrning från politiken. Detta kan leda till att kommunen inte har några systematiska uppföljningar då det inte efterfrågas av politiken. På grund av detta prioriteras uppföljningen inte. Andra kommuner upplever däremot en allt större efterfrågan från politiken när det gäller uppföljning av föräldraskapsstöd. Detta kan i sin tur leda till att det är otydligt för personalen med i vilket syfte saker ska följas upp och vilken nytta man får ur det som verksamhet. Resultaten kan vara att uppföljningen upplevs som en extra administrativ börda och att motivationen för genomförandet av den sjunker. En kommun uttrycker att det vore bra om uppföljningen inte bara berörde på kommunal politik men även kunde baseras på ett nationellt tänk kring uppföljning av föräldraskapsstöd.

Även när det gäller återkopplingen och användning av uppföljningens resultat visas det finnas stora skillnader mellan kommuner. I vissa fall sammanställs resultaten av uppföljningen och återkopplas den till medarbetarna på arbetsplatsträffar, i andra fall inträffar inga strukturerade återkopplingar efter uppföljningen. För såväl själva uppföljningen som dess användning uppges det finnas ett behov av att ha en strukturerad process för arbetet med en tydlig ansvarsfördelning. Sammanfattat kan rekommendationer och önskemål som framkommit under såväl detta som tidigare arbete med praktiker sammanfattas i nedanstående punkter:

- Det finns behov av en struktur som kan användas av såväl lokala som regionala aktörer inom offentlig sektor och civilsamhället som kan anpassas efter aktörernas arbetssätt
- Uppföljningsstrukturen ska innehålla en effektlogik som aktörer kan använda för att kartlägga sina långsiktiga samt kortsiktiga mål med föräldraskapsstödet samt vilka aktiviteter och resurser som behövs för att nå dessa. Baserat på effektlogiken kan aktörerna välja mätverktyg och mått som kan lämpas sig för uppföljningen av föräldraskapsstöd i just deras sammanhang. Detta kan underlätta för aktörerna att få en översikt av sina mål, arbeten och hur dessa kan följas upp.
- Det finns behov av ett utbud av färdiga mätverktyg som kan användas för uppföljning av såväl föräldraskapsprogram som ospecificerat föräldraskapsstöd (utfallsmått).
- Det finns behov av ett utbud av färdiga indikatorer på process-, resultat-, och strukturnivå
- Aktörer som arbetar med föräldraskapsstöd behöver hjälp med att implementera uppföljning av sina insatser och vidareutveckling av verksamheten utifrån uppföljningens resultat.

Vidare har i såväl detta som tidigare arbeten uttryckts att det kan vara svårt att avgränsa uppföljningsarbetet då begreppet föräldraskapsstöd kan inrymma en stor variation av olika insatser. För att underlätta uppföljningsprocessen har RISE i samråd med MFoF förtydligat den befintliga definitionen av föräldraskapsstöd som är mer detaljerad än den tidigare publicerade definitionen³.

Föräldraskapsstöd består av strukturerade insatser och aktiviteter som är riktade till alla (universellt stöd) eller till de som har särskilt behov av stöd. I detta ingår grupp- eller individuella träffar.

Insatserna och aktiviteterna kan syfta till att:

- stärka föräldraförmågan
- ge ökad förståelse för barnets behov och rättigheter
- stödja föräldrars samspel och relation med barnet
- stödja föräldrars relation till varandra samt familjens sociala nätverk

Rekommendationer till forskare

Vår analys av publicerad svensk forskning inom området föräldraskapsstöd pekar på behov av dels mera kompletta psykometriska analyser och även utförligare beskrivningar av mätegenskaper hos de enkäter som används i interventionsstudier. Det är tydligt att de flesta mätverktyg som används inte uppfyller de grundläggande psykometriska mätkvalitetskriterier som finns listade i [sektion 2.3](#), eller att publicerade analyser saknas för att bedöma huruvida kriterierna uppfylls. Det bör finnas åtminstone en forskningsartikel som genomfört en gedigen psykometrisk analys på den svenska versionen av mätverktyget och funnit att det uppfyller mätkvalitetskriterierna. Eftersom det ofta görs skattningar av föräldrar och lärare gällande barn är det extra viktigt att analysera huruvida det finns skillnader/invarians i bedömningar kopplat till barnets eller lärarens/förälderns könstillhörighet. Annars föreligger en risk att

det finns underliggande systematiska skillnader i mätdata som gör jämförelser olämpliga eller otillförlitliga.

3.2 Förslag på en uppföljningsstruktur

Baserat på intervjuer med kommuner, regioner och länsstyrelser samt genomläsning av kunskapsunderlag, den nationella strategin för föräldraskapsstöd och en bedömning av evidensläget kring insatser rekommenderas här en uppföljningsstruktur som kommuner, regioner samt civilsamhället kan använda sig av vid uppföljning av föräldraskapsstöd.

Strukturen har som syfte att skapa ramar för och underlätta uppföljning av föräldraskapsstöd samtidigt som berörda aktörer kan göra anpassningar efter sitt eget sammanhang. Indikatorer och mätverktyg som används inom praktik och forskning idag eller som efterfrågas inkluderas.

Uppföljningsstrukturen har utvecklats med hjälp av feedback från ett flertal kommuner samt MFoF. Medverkande kommuner har varierande storlek och historia av att arbeta med uppföljning av föräldraskapsstöd vilket gjort att olika perspektiv kunnat fångas. Då aktörer som jobbar med föräldraskapsstöd kan ha olika förutsättningar, resurser och behov när det gäller uppföljning har två möjliga strukturer tagits fram. Struktur 1 ger en ingång till en mer komplett, utförlig uppföljningsprocess medan struktur 2 har en lägre tröskel och kräver mindre tid och resurser. Nedan följer en förklaring av de viktigaste stegen för strukturen. I Tabell 3 och Figur 2 presenteras tänkbara steg och moment för att påbörja eller kvalitetssäkra uppföljning av arbetet med föräldraskapsstöd.

Tabell 3. Steg i en uppföljningsstruktur för föräldraskapsstödsarbetet.

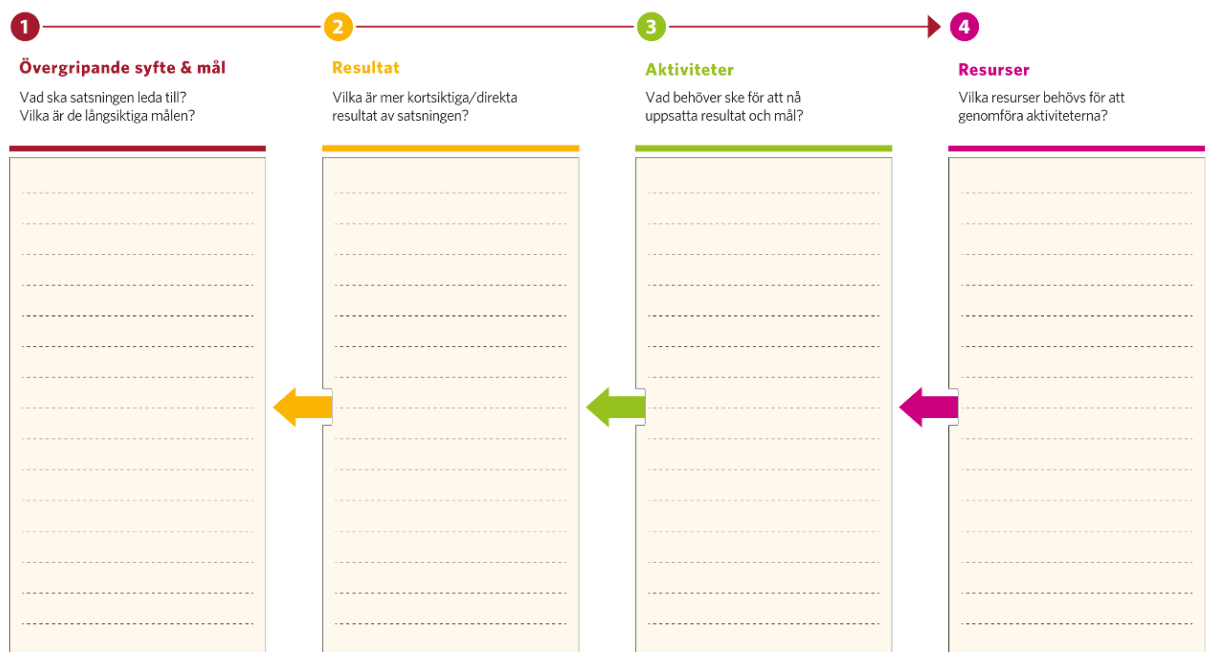
Struktur 1	
Steg 1	Definiera varför uppföljningen ska ske, vad ska följas upp och varför? Skapa en effektlogik
Steg 2	Välja mått och indikatorer som passar uppföljningens syfte
Steg 3	Genomföra uppföljning, tydliggöra ansvaret, vem gör vad när?
Steg 4	Sammanställning och återkoppling till berörda parter. Reflektion över vad uppföljningen visar och hur detta förhåller sig till effektlogiken?
Tillägg för struktur 2 Steg 5	Skapa en plan för att kontinuerligt vidareutveckla föräldraskapsstöd och mätning utifrån uppföljningen

Steg 1 – förutsättningar för uppföljning

Meningsfull uppföljning ska spegla de målsättningar som finns och ska vara ett stöd för att skapa lärande i organisationen om hur man på bästa sätt kan ta sig mot fastslagna mål. En viktig princip är också att det ska vara begripligt för

involverade aktörer varför vissa mått och indikatorer används. Under såväl förstudien som RISE genomförde under 2020⁶ som nuvarande arbete visades att det kan vara utmanande att välja vad som ska följas upp och vem som ska vara involverade i uppföljningen.

Genom att skapa en effektlogik kan en bättre förståelse skapas av vad som ska följas upp och varför. Här är det viktigt att börja med att definiera övergripande syften och mål samt förtydliga för vem dessa gäller. Beroende på verksamhet kan målen se väldigt annorlunda ut, exempelvis kan politiker ha andra mål gällande föräldraskapsstöd än någon som leder ett föräldraskapsstödprogram. I Figur 1 visas en mall för effektlogik som kan inkluderas i strukturen för användning inom ramen för uppföljning av föräldraskapsstöd.

Figur 1. Effektlogik för uppföljning av föräldraskapsstödsarbetet.

Steg 2 – välj indikatorer

Efter att en effektlogik har skapats kan lämpliga indikatorer väljas för uppföljningen, för att förebygga att för många eller irrelevanta indikatorer följs upp.

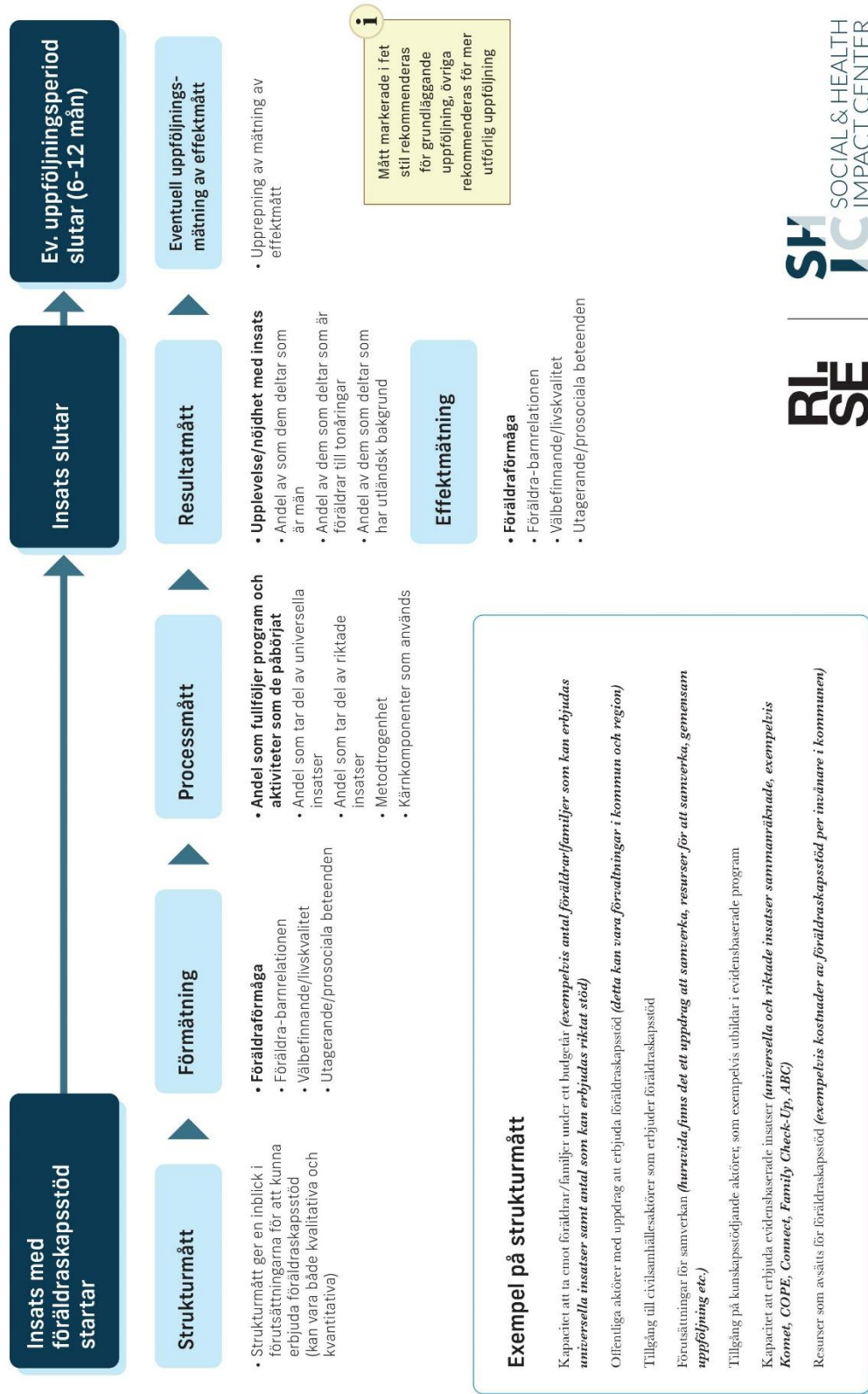
I Figur 2 presenteras indikatorer som kan användas i olika faser av uppföljningsprocessen. När lämpliga indikatorer för uppföljning väljs utifrån effektlogik och de i figur 2 beskrivna indikatorerna ligger arbetet i linje med den nationella strategins fokus för ett tillgängligt stöd och ett kunskapsbaserat arbetssätt. Bland indikatorerna finns även en överblick av strukturmått som adresserar den nationella strategins målområde om en stödjande organisation⁵.

Steg 3, 4 och 5 – genomför uppföljning och använd resultaten

För att mätningar ska bli användbara för verksamheten bör sammanställning och återkoppling ske regelbundet och inte alltför långt i tid från när data samlas

in. Detta är extra viktigt när nya mätningar tas i bruk, för att också värdera vad mätningarna ger. Då bör det inte gå mer än 1-3 månader mellan tillfällena med sammanställning/återkoppling. Steg 5 i Tabell 3 adresserar detta och tillämpning i praktiken kan förenklas genom att fylla i en mall för en uppföljningsplan. Ett förslag på en sådan mall presenteras i Bilaga 2. Mallen formar en fortsättning på effektlogiken samt steg 3 där en ansvarsfördelning behöver göras för genomförandet av uppföljningen. Genom ett tydligt fokus på organiseringen och systematiken för uppföljningen adresseras önskemål från de som arbetar med föräldraskapsstöd⁶. Samtidigt ligger detta i linje med den nationella strategins målområden kring ett kunskapsbaserat arbetsätt och en stödjande organisation⁵.

Rekommenderad struktur för uppföljning av föräldraskapsstöd

Figur 2. Möjliga indikatorer för uppföljning av föräldraskapsstödsarbetet per fas i uppföljningsprocessen (effektmätning sker med hjälp av utfallsmått, vilket är termen som används i övriga rapporten)

I dagsläget har den föreslagna uppföljningsstrukturen testats genom att ett antal kommuner samt MFoF har gett feedback på förslaget utifrån sina respektive perspektiv. Detta har lett till vidareutveckling av strukturen till versionen som presenteras ovan. I ett nästa steg behöver strukturen testas och utvärderas i praktiken. För detta krävs att aktörer av olika storlekar som erbjuder föräldraskapsstöd använder sig av den föreslagna uppföljningsstrukturen i sina verksamheter. Förhoppningen var att inom ramen för detta projekt påbörja ett praktiskt test, men det visade sig svårt att genomföra eftersom det kräver en längre beslutsprocess hos de tänkta deltagarna. Bedömningen är att beslutsprocessen behöver påbörjas tre-sex månader innan det faktiska testet inleds.

För varje steg i strukturen behövs återkoppling om hur dessa har implementerats och vilka förbättringsmöjligheter som finns utifrån respektive aktörs perspektiv. Arbetet med att testa uppföljningsstrukturen behöver ledas av en aktör som har kapacitet och mandat att informera och stötta lokala och regionala aktörer. Det finns således flera aspekter kring implementering av uppföljningsstrukturen som behöver adresseras. Dessa ligger i linje med implementeringsutmaningar som beskrivs i kapitel 4.

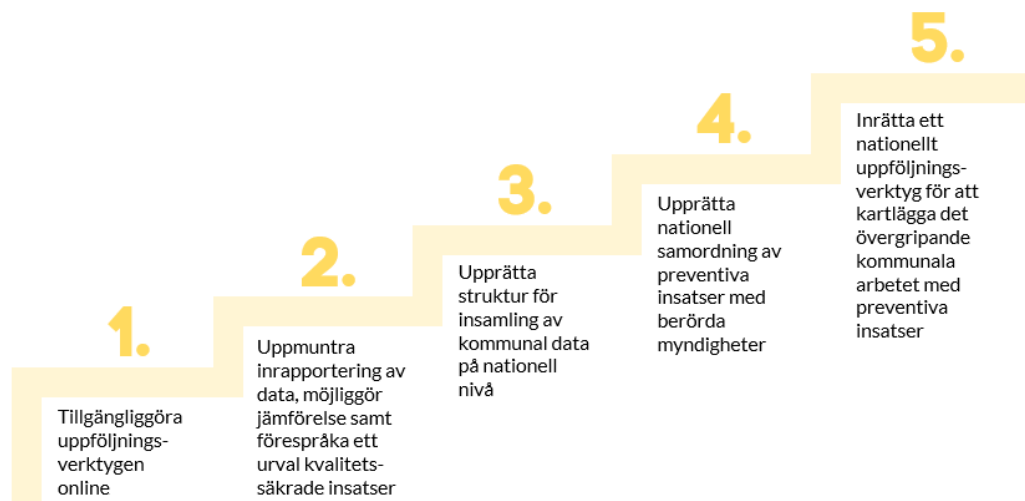
4. Implementering av uppföljningsstruktur

En konkret struktur med tillhörande mätverktyg är ett viktigt steg för att stödja kommuner, regioner och civilsamhälle. Det underlättar också att strukturen baseras på en förtydligad definition av föräldraskapsstöd som visar vad som bör fokuseras i uppföljning. Genom att enkelt tillgängliggöra struktur och mätverktyg så läggs grunden för en bred implementering. Dock så är det känt från både forskning och praktik att implementering inte sker av sig själv bara för att det finns tillgängligt material.

Givet att det finns intresse för att börja använda den framtagna uppföljningsstrukturen är det ett bra tillfälle att samtidigt som de första användarna prövar verktygen också pröva och förfina en implementeringsstrategi. I ett första steg är det lämpligt att fokusera på att stödja ett ”metodtroget” införande av uppföljning och således också av föräldraskapsstödsinsatser för att säkra kvaliteten i utförandet. De utmaningar som kommer att framträda kring implementering blir användbara för att utforma en eventuell bredare strategi.

Det kan noteras att ovanstående är aktuellt oavsett vem som är drivande bakom implementering, om det sker inom en kommun, region eller på nationell nivå.

I föregående rapport från RISE till MFoF pekades på olika nivåer av implementeringsstrategier, se Figur 3 för en översikt. Den första nivån ger exempel på den minst resurskrävande formen, tillgängliggörande av verktyg online, men som också förväntas ge sämst förutsättningar för implementering och därmed också lägst effekt på kvaliteten på föräldraskapsstödet. Efterföljande nivåer bygger vidare på föregående och nivå fem är den mest krävande men som också kan förväntas få störst effekt. Genom förslaget som presenteras i denna rapport ges förutsättningar för nivå 1-3, även om det här inte föreslås nationell insamling av data.

Figur 3. Översikt av möjliga implementeringsstrategier.

5. Slutsats

5.1 Rekommendationer kring mätverktyg

Som framgår av Tabell 2 är det få enkäter som uppfyller de psykometriska kriterierna.

Utifrån kvalitetsbedömningen av enkäter rekommenderas att

- föräldra-barnrelationen skattas med Child-Parents Relations Scale (CPRS, 6 frågor). Dock är befintlig psykometrisk analys undermåligt rapporterad vilket gör rekommendationen svag.
- barns utagerande beteende bedöms av lärare eller föräldrar med Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ, 25 frågor) som screening-verktyg, när samtliga problemskalor sammanfogas. Det rekommenderas inte att använda SDQ till utvärdering av insatser eller att använda delskalorna separat, p.g.a. bristande reliabilitet.
- barns välbefinnande skattas med sju frågor
- föräldrars välbefinnande skattas med antingen Short Warwick-Edinburgh Mental Well-Being Scale (SWEMWBS, 7 frågor) eller Brunnsviken Brief Quality of Life Scale (BBQ, 6 frågor).
- föräldrars stress skattas med Perceived Stress Scale (PSS, 7 frågor, anpassad version, se analyser i rapporten)

Ovan nämnda enkäter har olika villkor som råder kring användandet av dem. Samtliga är fria att använda för icke-kommersiella syften, undantaget SDQ som medför kostnader vid elektronisk användning, men somliga enkäter kräver att ett licensavtal undertecknas innan användning påbörjas. Detaljer framgår i bilaga 3 under respektive enkäts rubrik i bilagan.

Det finns ett omfattande behov av utökade psykometriska analyser av de olika enkäter som används i svensk forskning och praktik kopplat till föräldraskapsstöd. ERQ och PASCQ har svenska psykometriska studier, dessa saknar dock analys av några grundläggande mätegenskaper. Kompletterande analyser skulle kunna leda till att en eller båda enkäterna kan rekommenderas. Eftersom båda är relevanta processmått vore det givande tillskott till fältet.

Flera av de analyserade enkäterna har i publicerade artiklar uppvisat återkommande brister, som exempelvis Eyberg Child Behavior Inventory (ECBI) med tydliga problem med både svarskategorier och multidimensionalitet. Trots detta fortsätter ECBI att användas i sin ursprungsform. Detta kan delvis förklaras med att många etablerade enkäter har tydliga restriktioner kring att de måste användas i sin ursprungsform och ej får modifieras. Här behöver forskare och myndigheter ta ansvar att uppdatera och sprida rekommendationer och riktlinjer för att undvika att undermåliga enkäter fortsätter att användas.

5.2 Föreslagen uppföljningsstruktur

I detta arbete har en struktur föreslagits (se sidan 18) som kan användas av såväl lokala som regionala aktörer inom offentlig sektor och civilsamhället och som kan anpassas efter aktörernas arbetssätt. Strukturen har tagits fram på två ambitionsnivåer för att bemöta de olika behoven och resurser som har identifierats hos berörda aktörer under såväl detta som tidigare arbeten. Fokuset i strukturen har lagts på systematiken av uppföljningen, kartläggning av aktörer som behöver vara involverade i uppföljningen och vad deras respektive roller och intressen är.

Det stöd som strukturen kan ge för systematik och kunskapsutveckling i uppföljning och vidareutveckling av föräldraskapsstöd ligger i linje med den nationella strategins målområde för ett kunskapsbaserat arbetssätt. Genom urvalet av indikatorer som presenteras möjliggörs uppföljning av målområden om ett tillgängligt stöd samt en stödjande organisation. För att testa användbarheten av strukturen samt vidareutveckla och praktiskt implementera denna behövs en tydlig strategi och ansvarsfördelning. Nationella, regionala och lokala aktörer som arbetar med föräldraskapsstöd behöver samlas och organisera implementering av strukturen för såväl testfas som användning i praktiken. Involvering av kommuner, regioner, länsstyrelser och civilsamhället som har medverkat i framtagning av nuvarande rapport och uppföljningsstruktur kan skapa goda förutsättningar för att ta ett nästa steg för implementering. RISE bidrar gärna till den fortsatta utvecklingen med fokus på praktiskt stöd till implementering hos kommuner, regioner, civilsamhället och andra berörda aktörer.

6. Referenser

1. Svanström Å, Rolf K, Thunberg A, et al. Barnen är viktiga – därför satsar vi på föräldrarna. Published online 2012.
2. MFoF. Arenor för föräldraskapsstöd. Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd. Published April 1, 2021. Accessed March 18, 2022. <https://mfof.se/foraldraskapsstod/arenor-for-foraldraskapsstod.html>
3. Socialdepartementet. *En Nationell Strategi För Ett Stärkt Föräldraskapsstöd.*; 2018. <https://www.regeringen.se/informationsmaterial/2018/09/en-nationell-strategi-for-ett-starkt-foraldraskapsstod/>
4. MFoF. *Indikatorer För Uppföljning Av Föräldraskapsstöd, Familjerådgivning, Familjerätt Och Internationella Adoptioner.* Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd; 2020. Accessed April 29, 2022. <https://mfof.se/foraldraskapsstod/publikationer-om-foraldraskapsstod/mfofs-publikationer/slutrapport---indikatorer-for-uppfoljning-av--foraldraskapsstod-familjeradgivning--familjeratt-och-internationella--adoptioner.html>
5. PA Consulting. *Kartläggning och ramverk för uppföljning föräldraskapsstöd.*; 2019. Accessed March 10, 2021. <https://www.mfof.se/download/18.1af131d916e45020f6b39cf7/1574345311315/Rapport%20Kartl%C3%A4ggning%20och%20ramverk%20f%C3%B6r%20uppf%C3%B6ljning%20f%C3%B6r%20f%C3%A4ldraskapsst%C3%B6d.pdf>
6. RISE Research Institutes of Sweden. *Kvalitetssäkrad Mätning Av Föräldraskapsstöd.* Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd; 2021. Accessed December 23, 2021. <https://mfof.se/download/18.cc1b3e31791c90bd3b6bb37/1620290232687/Rapport%20kvalitetss%C3%A4krad%20m%C3%A4tning%20av%20f%C3%B6r%20f%C3%A4ldraskapsst%C3%B6d.pdf>
7. Page MJ, McKenzie JE, Bossuyt PM, et al. The PRISMA 2020 statement: An updated guideline for reporting systematic reviews. *PLOS Med.* 2021;18(3):e1003583. doi:10.1371/journal.pmed.1003583
8. Johansson M, Svensson H, Melin J. *Mätning Av Mjuka Värden - Hur Får vi Bra Beslutsunderlag?* RISE Research Institutes of Sweden; 2021. <https://doi.org/10.17605/OSF.IO/QRCHA>

Bilaga 1

Lista av mått som används i denna studie

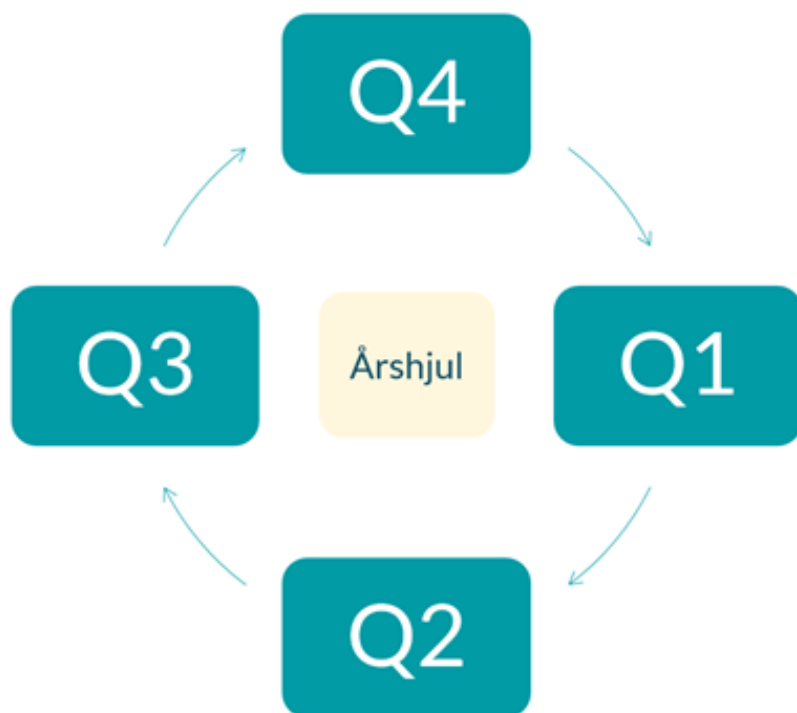
Namn på mätverktyg eller program där verktyget ingår i	Digital eller manuell uppföljning	Egenkomponerad eller standardiserad	Målgrupp för mätverktyget	Processmått eller utfallsmått	Arbetet verktygen avser att följa upp
Föräldraskap i Sverige	Digital	Standardiserad	Föräldrar	Processmått	Program
LUFS	Digital	Egenkomponerad	Föräldrar	Processmått	Ospecificerat stöd
PLUS-portal	Digital	Standardiserad	Föräldrar	Processmått och utfallsmått	Program
ABC	Digital	Standardiserad	Föräldrar	Utfallsmått	Program
Pilotenkät ABC	Digital	Egenkomponerad	Personal	Processmått	Program
Utvärderingssamtal hembesöksprogram	Manuell	Egenkomponerad	Föräldrar	Processmått	Program
Cope	Digital	Standardiserad	Föräldrar	Utfallsmått	Program
ICDP	Digital	Standardiserad	Föräldrar	Utfallsmått	Program
Att vara förälder i Sverige	Manuell	Egenkomponerad	Föräldrar	Processmått och utfallsmått	Program
Lära tillsammans	Manuell	Egenkomponerad	Föräldrar och barn	Processmått	Program
Förälder i nytt land (utvecklas)	Digital	Egenkomponerad	Föräldrar	Processmått och utfallsmått	Program
Mätmånad	Digital	Egenkomponerad	Föräldrar	Processmått och utfallsmått	Ospecificerat stöd
(inget namn, utvärdering skolan)	Digital	Egenkomponerad	Personal	Processmått	Ospecificerat stöd
(inget namn, utvärdering familjecentral)	Digital	Egenkomponerad	Personal	Processmått	Ospecificerat stöd
Komet (& iKomet)	Digital	Standardiserad	Föräldrar	Utfallsmått	Program
ABC (3-12)	Digital	Standardiserad	Föräldrar	Utfallsmått	Program
Trygghetscirkel	Digital	Standardiserad	Föräldrar	Utfallsmått	Program

Tryggare barn	Digital	Standardiserad	Barn	Utfallsmått	Program
Föräldraskap i Sverige	Digital	Standardiserad	Föräldrar	Processmått	Program
Muntlig uppföljning handläggare & föräldrar (inget namn)	Manuell	Egenkomponerad	Föräldrar	Processmått	Ospecificerat stöd
FIT (ORS/STS)	Digital	Egenkomponerad	Föräldrar	Processmått och utfallsmått	Ospecificerat stöd
Brukarenkät	Digital	Standardiserad	Föräldrar	Utfallsmått	Ospecificerat stöd
Enkät om föräldrarnöjdhet- family check-up	Digital	Egenkomponerad	Föräldrar	Processmått	Ospecificerat stöd
Ögonblicksbild på familjearbete (family check-up)	Digital	Egenkomponerad	Personal	Processmått och utfallsmått	Program
Ögonblicksbild utökade hembesök	Digital	Egenkomponerad	Personal	Processmått	Program
Muntlig utvärdering med sjuksköterskor	Manuell	Egenkomponerad	Personal	Processmått	Arbetsmetod
Uppföljning föräldragrupper	Digital	Egenkomponerad	Föräldrar och barn	Processmått och utfallsmått	Ospecificerat stöd
Statistik på antalet genomförda föräldraskapsinsatser	Digital	Egenkomponerad	Föräldrar	Processmått	Ospecificerat stöd
Enkät på 5 målområden	Digital	Egenkomponerad	Föräldrar och barn	Utfallsmått	Program och ospecificerat stöd
Intervjuer	Manuell	Egenkomponerad	Föräldrar	Processmått	Program och ospecificerat stöd
Statistik på deltagare	Digital	Egenkomponerad	Föräldrar	Processmått	Program och ospecificerat stöd

Bilaga 2

Mall för en uppföljningsplan enligt steg 4 och 5 i Tabell 3.

Hur ofta och när är det rimligt för er att följa upp processer och utfall? Skapa utifrån mallen ett årshjul där ni beskriver när ni ska samla data, genomföra en analys av uppföljningen, ska ge en återkoppling till berörda parter samt arbeta med lärdomar från uppföljningen. Under mallen hittar ni ett antal frågor som kan hjälpa er att reflektera över vem som behöver involveras i processen och hur den ska se ut.

Vilka avdelningar eller organisationer arbetar med föräldraskapsstöd?

Vilka parter har ett intresse i att följa upp föräldraskapsstöd?

Hur ser de olika intressen för respektiva parter ut?

Vem är ansvarig för uppföljningen av föräldraskapsstöd?

Vem genomför uppföljningen och när i tid händer detta?

Vem borde kontaktas för en återkoppling kring uppföljningens resultat?

På vilket sätt borde resultaten återkopplas och vem är ansvarig för detta?

När i tid inträffar återkopplingen?

Hur tas resultaten vidare? På vilket sätt kommer de användas för vidareutveckling av föräldraskapsstödet?

Vem är ansvarig för att vidareutveckla stödet utifrån återkopplingen och vilka andra behöver involveras?

När i tid kommer vidareutvecklingen av stödet ske?
